

КОНЦЕПТ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ПАТРІОТИЗМУ МОЛОДІ

Карась Алла Володимирівна

старший викладач кафедри європейських мов ДБТУ

e-mail: allakaras1960@gmail.com

Формування національно-культурної ідентичності є однією з найважливіших ознак існування особистості, це питання дозволяє висвітлити різні напрями національної культури. Безперечно, ця категорія охоплює спільну історію, мову, цінності, звичаї та традиції українського народу, вона є складовою, яка пов'язує спільноту, виховуючи почуття гордості та єдності.

Важливим є розуміння того, що людство повинно виокремлювати формування національної ідентичності, спираючись не лише на історичний процес.

Сучасна Україна увібрала в себе різні культурні традиції; молодь, старше покоління мають право і обов'язки захищати існування нації. Є плани на майбутнє, які можемо реалізувати тільки ми, українці, тому що досвід, який охоплює українську культуру, надзвичайно унікальний.

З огляду на те, що українська мова, література є духовним багатством українського народу, фундаментом національної ідентичності особистості, варто зазначити, що без мови, без культури немає нації, народу, держави.

Доцільно звернути увагу на основні акценти формування національно-культурної ідентичності, що несуть у собі необхідність осягнення й засвоєння цінностей українського народу, збереження української нації, історичної пам'яті, створення сприятливих умов для їх розвитку. Таким чином, важлива роль у цьому відводиться освітянам, вони володіють виховними можливостями, безпосередньо впливають на соціальне середовище своїх учнів. Викладачі, вчителі мають свою стратегію виховання дітей і молоді як багатоконпонентної й багатовекторної системи, що формує майбутній розвиток Української держави.

На мою думку, національно-культурна ідентичність висвітлює здатність людини відчувати приналежність до однієї держави, нації, а також підпорядкування певним закономірностям у суспільстві. Щоправда, становлення національно-культурної ідентичності має кілька складників та починається з впливу сімейного середовища, друзів. На певному етапі включаються в цей процес різні форми закладів освіти.

Зауважимо, важливим компонентом у формуванні громадянської гідності особистостей вважається можливість будувати майбутнє держави, і тому гуманізація і демократизація навчально-виховного процесу є невід'ємною складовою пошукової роботи педагога. Освітняни у поєднанні добра, краси і свободи зуміють перетворити навчання на мистецтво.

Певна річ, морально розвивати і формувати національно свідомих громадян держави покликані саме уроки літератури: то є

уроки життя, під час яких на обличчях наших учнів повинні з'являтися і спалахи радості, і навіть сльози жалю та співчуття. Серця української молоді нехай проймаються гордістю від відчуття належності до своєї нації, у якої таке трагічно-сумне минуле і світле майбутнє. У зв'язку з цим, необхідно зробити акцент на постаті О. Довженка, його творчість є благодатним матеріалом, який сприяє становленню морально-духовних вартостей школярів, зокрема їх громадянської гідності.

Наскрізною темою творчого доробку митця пронизана тема патріотизму, що є ключовим чинником у розвитку демократичного суспільства. В його основу втілено любов до своєї Батьківщини, національна історія свого народу, виховання на кращих традиціях людства, свідомий вибір молоді працювати на благо матеріального, культурного зростання своєї країни. Актуальною проблемою в сучасному суспільстві є питання національної самосвідомості в поєднанні з новою системою патріотичного виховання молодого покоління.

Безперечно, українська культура дуже багата на таланти. Немає сумнівів, що одним із таких геніїв є Олександр Довженко, один із найталановитіших і надзвичайно трагічних постатей ХХ ст. Видатний кінорежисер-новатор, цікавий письменник, мислитель і справжній патріот своєї Батьківщини – це лише декілька слів, якими можна описати Олександра Довженка. Недарма його називають українським Леонардо да Вінчі. Олександр Довженко бачив війну власними очима, пройшов чимало її трагічними шляхами. Тому, він зміг чесно і правдиво зображувати страждання народу, весь той біль, який

отримав звичайний люд в роки Другої світової війни. Ми ж з вами, зараз переживаємо весь цей жах, який приносить війна.

Наша країна зараз переживає дуже скрутні та важкі часи, їх можна порівняти з періодом Другої світової війни. Тож, коли ми звертаємось до патріотичної тематики митця, складно повірити, що ці твори були написані у роки війни, було враження, начебто письменник-сучасник змальовував події, які зараз відбуваються у нашій країні. Ми, як і Олександр Довженко, бачимо війну власними очима і розуміємо, якою дорогою ціною діставалася перемога в 1945 році над фашизмом і якою дорогою ціною дістається зараз перемога у війні з російською федерацією. Це мільйони зруйнованих сімей, що залишились без батьків, це мільйони зруйнованих долей, це мільйони зруйнованих будинків і що саме страшне – це мільйони загиблих військових і цивільних, яких вже неможливо повернути.

Дуже чіткі спільні риси можна знайти з ворожою силою, зображеною у творах О. Довженка, які принесли на українську землю страшне горе. Що ми і бачимо зараз. Творчість Олександра Довженка є актуальною і сьогодні. Високий рівень національної самосвідомості досягається лише за умови систематичного й обопільного виховання людини на кращих традиціях, зразках художньої літератури, піснях, прикладах з історії своїх співвітчизників.

Слушною є думка, що героїко-патріотичне виховання ставить собі за мету забезпечити молоде покоління України можливістю до самовдосконалення та самореалізації, зародження та розвиток людини як особистості.